

BIOM

UDRUGA / ASSOCIATION

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

2021. godina

UVODNIK

Udruga Biom, osnovana 2006. godine, jedna je od vodećih organizacija civilnog društva za zaštitu prirode u Hrvatskoj. Predstavnik smo Hrvatske u BirdLife Internationalu, najvećoj svjetskoj mreži za zaštitu ptica i prirode.

Bavimo se zaštitom divljih ptica te drugih vrsta i staništa, borbom protiv krivolova i drugih opasnosti za živi svijet, okupljamo zaljubljenike u prirodu, organiziramo volontiranja te educiramo mlade i odrasle.

Stručna smo, otvorena i inovativna organizacija, koja sa širokom mrežom članova, volontera i suradnika doprinosi očuvanju bioraznolikosti i utječe na promjene ponašanja javnosti i relevantnih dionika u Hrvatskoj. Kao BirdLife partner sudjelujemo u kreiranju politika za zaštitu prirode na međunarodnoj razini i zagovaramo unaprijeđenje nacionalnog pravnog okvira i institucionalnih kapaciteta. Ukratko, naša je misija očuvati bioraznolikost zbog dobrobiti prirode i društva.

Impressum

Dubravko Dender • Tomislav Hudina •
Željka Rajković • Ivana Selanec •
Goran Šikić • Iva Šoštarić • Mate Zec

ZAPOSLENICI

(abecednim redom)

ZAPOSLENICI UREDA U ZAGREBU

Sanja Bogdanić,
administrator

Kruno Bošnjaković,
mag. novinarstva, stručni
suradnik za komunikaciju

Hrvoje Čeprnja,
mag. ing. ribarstva i
lovstva, stručni suradnik za
ribarstvo

Petra Čulig,
mag. biol. exp., stručna
suradnica za zaštitu prirode

Dubravko Dender,
dipl.ing.biol, voditelj
Programa za očuvanje ptica

Tea Dorogi, mag. oecol.,
stručna suradnica za
edukaciju

Andreas Engelen,
magistar bioraznolikosti i
konzervacijske biologije,
stručni suradnik za zaštitu
prirode

Nera Fabijanić,
mag. ing. agr., stručna
suradnica za zaštitu prirode

Marina Grgić,
mag. biol., stručna
suradnica za zaštitu prirode

Tomislav Hudina,
mag. biol. exp.,
administrativni i financijski
direktor, voditelj ureda u
Zagrebu i voditelj Programa
za staništa i botaniku

Biljana Ječmenica,
mag. oecol. et prot. nat.,
stručna suradnica za zaštitu
prirode

Sven Kapelj,
dipl. ing. biol., voditelj
Programa za očuvanje ptica

Ivana Šarić Kapelj,
mag. biol. exp., stručna
suradnica za zaštitu prirode

Monika Korša,
mag. oecol., stručna
suradnica za zaštitu prirode

Jelena Lukić,
administrator

Iva Mihalić,
mag. biol., stručna
suradnica za zaštitu prirode

Matej Mladinov,
stručni prvostupnik
porezne struke, financijsko-
administrativni suradnik

Nikolina Petrac, mag.
philol. bohem. i mag. educ.
philol. croat., stručna
suradnica za edukaciju i
volontere

**mr. sc.
Željka Rajković,**
dipl. ing. biol., izvršna
direktorica

**Bolesław Jan
Śtocinski,** mag. geog.,
stručni suradnik za zaštitu
prirode

Tanja Starčević,
mag. oec., financijsko-
administrativna suradnica

Goran Šikić, mag.
novinarstva, voditelj
komunikacija

Luka Škunca,
stručni suradnik za
analizu podataka

Iva Šošarić,
mag. biol. mol.,
voditeljica Programa za
edukaciju, volontere i
članove

Louie Taylor,
univ. bacc. biol.,
mlađi stručni suradnik
za zaštitu prirode

Josip Turkalj,
mag. oecol. et prot. nat.,
stručni suradnik za
zaštitu prirode

Paula Počanić Vovk,
mag. biol. exp., stručna
suradnica za članove i
fundraising

Mate Zec,
dipl. ing. biol., voditelj
Programa za analizu
podataka

ZAPOSLENICI UREDA U SINJU

Iva Rajković Alendar,
mag. oecol. et prot. nat.,
stručna suradnica za
zaštitu prirode

Zdravko Budimir,
mag. pol., stručni suradnik

Ivan Budinski,
dipl. ing. šum., stručni
savjetnik za zaštitu prirode

Melani Glavinić,
mag. forens., stručna
suradnica za komunikaciju

Ante Kodžoman,
mag. ing. agr, stručni
suradnik za zaštitu prirode

Ivana Selanec,
mag. oecol. et prot. nat.,
voditeljica područnog ureda
u Sinju i voditeljica Programa
za očuvanje sisavaca

Tomislav Sotinac,
mag.ing.agronomije, stručni
suradnik za zaštitu prirode

UPRAVNI ODBOR

Predsjednik

Vedran Lucić,
dipl.ing.biol.

Dopredsjednik

**doc.dr.sc.
Duje Lisičić,**
prof.biol. i kem.

**doc.dr.sc.
Tvrтко Dražina,**
dipl.ing.biol.

dr.sc. Silvija Kipson,
dipl.ing.biol.

Joško Gamberožić,
dizajner viz. kom.

Katica Smojver,
dipl.oecoc.

• **Željka Rajković,**
dipl. ing. biol.

Predstavnik zaposlenika

**Bolesław Jan
Śtocinski,**
mag.geog.

IZDVAJAMO IZ AKTIVNOSTI U 2021.

Provodili smo procjena utjecaja Pilot mjere za zaštitu ptice kosca (*Crex crex*).

ja o utjecaju posjetitelja na ptice, prijedlog novih lokacija za promatranje ptica, vodiči kroz biološku raznolikost Vranskog jezera te aplikaciju za promatranje ptica za posjetitelje Parka.

Aktivnosti očuvanja morskih ptica kaukala (*Calonectris diomedea*) i gregule (*Puffinus yelkouan*) dali su rezultate u obliku povećane uspješnosti gniježdenja.

Samostalno krenuli u koordinaciju opsežnog monitoringa čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima diljem Hrvatske na čak 62 plove.

U Parku prirode Vransko jezero provodili smo monitoring ptica, trenirali buduće vodiče za promatranje ptica i provodili edukacije o prstenovanju ptica. U sklopu projekta izrađeni su edukativni programi za osnovne škole, studij-

Suradujemo s ribarima u sprječavanju stradavanja ptica kao slučajnog ulova – prilova u ribarskim mrežama i alatima.

Započeli smo suradnju na velikom projektu „Definiranje ciljeva i mjera očuvanja za nedovoljno poznate vrste ptica”.

Već smo duži niz godina uključeni u istraživanje jedine preostale populacije bjeloglavog supa (*Gyps fulvus*) u Hrvatskoj.

Zahvaljujući brojnim volonterima i dalje nastavljamo dugogodišnje programe monitoringa zimujućih vodarica i ušare.

Provodili smo monitoring nezakonitog lova na delti Neretve.

Uklonili smo 7 nezakonitih objekata za krivolov ptica močvarica na hidroakumulaciji Dubrava.

Razvili smo mrežu od tridesetak volontera koji su zorno pratili krivolov u svome kraju.

Sudjelovati smo na Wildlife Crime Academy, prestižnoj edukaciji o suzbijanju trovanja u Španjolskoj.

Facilitirali smo s relevantnim dionicima izradu smjernica za procjenu utjecaja dalekovoda na ptice. S ciljem zajedničkog suzbijanja ove prijetnje za ptice, potpisali smo i sporazum o suradnji s HOPS-om, operatorom prijenosnog sustava u Republici Hrvatskoj.

Facilitirali smo izradu smjernica za procjenu utjecaja vjetroelektrana na ptice, kroz suradnju s relevantnim dionicima. Ispušten je ris Emil na području Parka prirode Velebit i nastavilo se praćenje risa Alojzija koji je ispušten 2020. na području NP Paklenica, u sklopu projekta LIFE Lynx.

Sudjelovali smo u akciji čišćenja podmorja na Murteru u suradnji s udrugom Argonauta.

Provodili smo monitoring indikatorskih vrsta ptica; ćukavice, kratkoprste ševe i vrtne strnadice te monitoring pčela i skakavaca na projektnim travnjacima.

Mjerali smo uspješnost restauracijskih aktivnosti na Dinari i u botaničkome smislu kroz praćenje stanja šmrike i kršina.

Pratili smo stanje odabranih Natura 2000 staništa na području PP Vransko jezero i Jasen.

Na području Ličko-senjske županije provodili smo monitoring livadnog procjepka (*Chouardia litardierei*) i nerazgranjenog srpca (*Serratula lycopifolia*).

Istraživali smo dvije nedovoljno poznate vrste biljaka, dinarskog rošca (*Cerastium dinaricum*) i skopolijeve gušarke (*Arabis scopoliiana*), planinskih vrsta s područja parkova prirode Učka i Dinara. Suradivali smo na izradi planova Upravljanja za područja ekološke mreže Natura 2000 i zaštićena područja (Nacionalni park Krka, Park prirode Biokovo...).

Nakon proglašenja Parka prirode Dinara, započeli smo izradu plana upravljanja za to područje i povezana područja ekološke mreže, koja uključuju i rijeku Cetinu.

Na EU razini smo komentirali direktive na temu obnovljivih izvora, okolišnog kriminala i morske strategije te programe vezane uz prikupljanje podataka iz ribarstva, krivolov, sezonu razmnožavanje ptica te trovanje olovom.

Na nacionalnoj razini smo komentirali ključni dokument za financiranje ekološke mreže Natura 2000 – Prioritetni akcijski okvir, zatim plan upravljanja mungosom, a i doprinijeli smo

Proveli smo pokusno kontrolirano paljenje zaraslih travnjaka na Dinari, na području Vrdova.

Održali smo edukativno-volonterski kamp u blizini Vrlike u sklopu kojeg je očišćeno gotovo 30 hektara zaraslih travnjaka.

izvještaju Pučke pravobraniteljice te nacionalnom izvještaju za migratorne vrste (AEWA).

Sudjelovali smo u komentiranju brojnih podzakonskih akata – o staništima, čuvarima prirode, štetama od ptica, obalnim mrežama potegačama te pravilnike za Plitvička jezera i Telašćicu.

EU smo se u suradnji s BirdLifeom obraćali na temu Zajedničke poljoprivrede politike, Strategije šumarstva i Uredbe o kontroli ribarstva.

Nacionalno smo zagovarali teme zabrane korištenja olovne sačme i smanjenja korištenja pesticida. Vodili smo 22 ture promatranja ptica u Zagrebu, 5 wildlife tura i educirali 685 učenika 8 zagrebačkih osnovnih škola o uslugama ekosustava i invazivnim stranim vrstama.

Proveli edukativne radionice s djecom iz Opuzena, Zadra, okolice Vranskog jezera, Sinja, Kijeva i Velike Pisanice.

238 volontera posvetilo je 11.759 volonterskih sati borbi za očuvanje prirode u Hrvatskoj.

U lipnju nam je nakon godinu dana otišla volonterka iz Poljske, a između siječnja i studenog s nama su bila četiri volontera iz Rusije, Portugala, Belgije i Španjolske.

Proslavili smo 15. rođendan Bioma na pikniku u Maksimiru i proveli dva dana na izletu na Ornitološkom kampu Učka.

Proveli smo prvu Biomovu donacijsku kampanju, pod nazivom “Spasimo gnijezda ispod lastovskih zvijezda” za zaštitu kaukala i gregule na Lastovu.

Udruga Biom u 2021. godini spomenuta je u 738 objava na news portalima i te je objave sveukupno pročitale više od 1,5 milijuna ljudi, prema podacima servisa Mediatoolkit.

Na 44 lokalne radijske postaje u Hrvatskoj emitirali smo poruku antikrivolovne kampanje u sklopu projekta LIFE Against Bird Crime. Pratili smo stanje ptica poljoprivrednih staništa putem zajedničke indeks vrijednosti koju zovemo FBI (eng. Farmland Bird Index).

Prikupljene podatke o kretanju cjevonosnica obradili smo kako bi mogli dati preporuku za poboljšanje morskih područja ekološke mreže.

Program za očuvanje ptica

Najveći tim Udruge Biom iza sebe ima još jednu uspješnu godinu u kojoj su dovršeni brojni projekti i započeti neki novi. Naši napori da dostignemo ciljeve očuvanja ptičjih vrsta i njihovih staništa rezultirali su uspješnim dovršavanjem velikih projekata na kojima smo godinama vrijedno radili.

U 2021. završio je projekt „Revitalizacija i povezivanje atrakcija Parka prirode Vransko jezero“ financiran od strane Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Na ovom smo projektu, čiji je nositelj Park prirode „Vransko jezero“, od 2018. godine provodili monitoring ptica, trenirali buduće vodiče za promatranje ptica te provodili edukacije o prstenovanju ptica. U sklopu projekta izrađeni su edukativni programi za osnovne škole, provedena je studija o utjecaju posjetitelja na ptice te je razrađen prijedlog novih lokacija za promatranje ptica.

Ono na što smo također ponosni su vodiči kroz biološku raznolikost Vranskog jezera, tiskani na 3 jezika, te aplikacija za promatranje ptica koju će posjetitelji moći koristiti za boravka u Parku.

Prošle je godine završila i usluga „Procjena utjecaja Pilot mjere za zaštitu ptice kosca (*Crex crex*) iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. na očuvanje vrste uz prijedlog poboljšanja provedbe“, čiji je naručitelj Ministarstvo poljoprivrede. Dvršena je analiza utjecaja provedbe ove agro-okolišne mjere na očuvanje kosca, koja zainteresiranim poljoprivrednicima propisuje način korištenja livadnih površina koje su ujedno i staništa kosca. Analiza je obuhvaćala višegodišnji monitoring ove vrste, kartiranje staništa, telemetrijsko praćenje označenih jedinki te anketiranje korisnika i potencijalnih korisnika ove mjere. S obzirom

na to da je utvrđen pad brojnosti kosaca na istraživanim područjima, predložene su mjere za očuvanje i smjernice za održivo upravljanje staništima te su posljedično predložene izmjene postojeće mjere. Nastavljamo se baviti i drugim vrstama ptica koje obitavaju na poljoprivrednim površinama. Protekle smo godine samostalno krenuli u koordinaciju opsežnog monitoringa čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima, koji se provodi diljem Hrvatske na čak 62 plohe.

Ovakvim programom monitoringa moguće je izračunati indeks čestih vrsta ptica poljoprivrednih staništa te definirati utjecaj poljoprivredne proizvodnje na ptice i druge sastavnice bioraznolikosti na obradivim površinama. Očuvanje morskih ptica, prije svega naših „malenih albatrosa“, kaukala (*Calonectris diomedea*) i gregule (*Puffinus yelkouan*), te sredozemnog galeba (*Larus audouinii*) i dalje nam je jedan od prioriteta zahvaljujući projektima koji se nastavljaju.

Treću godinu projekta LIFE Artina obilježila je uspješna terenska sezona na Lastovskom otočju. U odnosu na prijašnje godine, kaukala je porasla uspješnost gniježdenja dok su gregule zadržale visoku uspješnost gniježdenja. Obilježili smo dodatne jedinice kaukala, gregule i sredozemnog galeba GPS uređajima za praćenje, čime dobivamo nove podatke o njihovom kretanju, a prošle smo godine prvi put pratili gregule nakon sezone gniježdenja. Kao potporni projekt Artini, nastavlja se i projekt

Adriatic Seabird Guardians, financiran od strane Segre fondacije, u sklopu kojeg se nastoji odstraniti najveću prijetnju gnijezdima morskih ptica – štakore. Eradikacija je do sad uspješno provedena na 5 skupina otoka, a rezultati su vidljivi u obliku povećane uspješnosti gniježdenja kaukala i gregule. Kroz MedBycatch, projekt na kojem surađujemo s WWF Adriom, nastavljamo ulagati napore u sprječavanje stradanja ptica kao slučajnog ulova – prilova u ribarskim mreža-

ma i alatima. Kroz strateški pristup nastojimo zagovarati i komunicirati problem prilova kod dionika i nadležnih ustanova. U skladu s time uspostavljena je suradnja s ribarima te su pokrenute edukativne aktivnosti i događanja.

Novi veliki projekt koji je započeo ove godine je „Definiranje ciljeva i mjera očuvanja za nedovoljno poznate vrste ptica“, tzv. SMART ciljeva, na kojem surađujemo s partnerima Geonatura d. o. o. i DOPPS – BirdLife Slovenia te brojnim

drugim suradnicima. Projekt se najvećim dijelom provodi unutar područja ekološke mreže (Natura 2000) značajnima za očuvanje ptica, a istraživanja obuhvaćaju čak 111 vrsta ptica. Prikupljeni podaci služit će za ponovnu procjenu i reviziju ciljeva i mjera očuvanja ptica u spomenutim područjima, a krajnja svrha projekta je uspostava okvira za učinkovito upravljanje ekološkom mrežom. Već smo duži niz godina uključeni u istraživanje jedine preostale populacije bjeloglavog supa (*Gyps fulvus*)

u Hrvatskoj. Prijetnje opstanku su brojne pa ćemo mu zajedno s partnerima pokušati osigurati svijetlu budućnost kroz naš, i to nadamo se, budući LIFE projekt.

Uz velike projekte uspješno smo proveli i niz manjih usluga, redom monitoringa ptičjih populacija u zaštićenim područjima. U Nacionalnom parku Plitvička jezera provodimo monitoring vodomara (*Alcedo atthis*) i vodenkosa (*Cinclus cinclus*). U Parku prirode Telašćica proveli smo monitoring morskog

vranca (*Gulosus aristotelis*), ušare (*Bubo bubo*), sivog sokola (*Falco peregrinus*), zmijara (*Circaetus gallicus*) i svračaka (*Lanius sp.*). Na Dinari u sklopu LIFE projekta provodimo monitoring ćukavice (*Burhinus oedicephalus*), kratkoprste ševe (*Calandrella brachydactyla*) i vrtne strnadice (*Emberiza hortulana*). Pratili smo vrste koje su ciljevi očuvanja u područjima ekološke mreže Delta Neretve Neretvi i Ribnjacima uz Česmu. Obilježili smo 7 jedinki bjeloglavih supova iz opora-

vilišta na Cresu GPS uređajima kako bismo mogli pratiti njihovo kretanje. Na Rabu smo u suradnji s HOPS-om postavili kućice za gniježđenje bje-lonokte vjetruše (*Falco naumanni*) te počeli pratiti uspješnost gnijež-đenja. Radimo na uspostavi mreže pratitelja surih orlova (*Aquila chrysaetos*) te smo jednog mladun-ca u suradnji s Javnom ustanovom „Natura Histrica“ obilježili GPS uređajem, kako bi otkrili područje kretanja i potencijalne prijetnje u staništu.

Prošle smo godine više truda po-svetili unaprjeđenju posjetiteljske infrastrukture za promatranje ptica čime nastojimo doprinijeti održivom korištenju prirodnih vrijednosti u turizmu. Osim spomenutog pro-jekta na Vranskom jezeru gdje smo analizirali postojeće stanje posjeti-teljske infrastrukture i dali prijed-loge novih lokacija za promatranje ptica, ovom smo se temom bavili na još dva područja. Proveli smo studije i dali smjernice za uspostavu infrastrukture za promatranje ptica u posebnom ornitološkom rezerva-tu Palud te u području ekološke mreže značajnom za ptice Ribnjaci uz Česmu.

Neka je istraživanja nemoguće provesti bez mreže osposobljenih

građana u službi znanosti. Zahva-ljujući brojnim volonterima i dalje nastavljamo dugogodišnje programe monitoringa zimujućih vodarica i ušare. Tradicionalno zimsko prebro-javanje ptica vodarica ili IWC provo-di se u siječnju, a rezultati se koriste za praćenje trendova pojedinih populacija vodarica, ptica ugroženih nestankom vodenih staništa. Mreža „Čuvara ušara“ od prošle je godine s kontinentalnog dijela Hrvatske i Istre proširena i na Dalmaciju kako bismo sustavnije pratili brojnost ušara te otkrili potencijalne ugroze za ovu vrstu.

Obilježavanje surog orla (*Aquila chrysaetos*) GPS uređajem
foto: Luka Meštrović

Program *Safe Flyways*

U 2021. godini, u Biomu smo odlučili objediniti naš rad na suzbijanju prijetnji za ptice u novi program koji nosi naziv "Safe Flyways". Kroz prošlu godinu nastojali smo suzbiti nezakonito trovanje, lov i hvatanje ptica, njihov slučajni ulov na ribolovnim alatima, elektrokciju na dalekovodima i koliziju s dalekovodima i vjetroelektranama. Sve ove prijetnje za početak analiziramo, tj. nastojimo utvrditi njihov razmjer i uzroke. Zatim s prikupljenim informacijama pristupamo državnim institucijama i drugim relevantnim dionicima, koji su nadležni za suzbijanje navedenih prijetnji, te zagovarano strateško i sustavno rješavanje ovih problema. Istodobno, kao udruzi, jako nam je bitno osvijestiti javnost, a kako bi svaki pojedinac sam saznao koje sve nezakonite radnje nad pticama postoje te kako ih sam prijaviti nadležnim tijelima. Isto tako, osvijestena javnost može

uvelike utjecati na donosioce odluka i kreirati političku volju da se suzbije određena prijetnja za ptice. Prošle smo godine provodili monitoring nezakonitog lova na delti Neretve, crnoj točki krivolova u Hrvatskoj, zajedno s Javnom ustanovom Priroda dubrovačko-neretvanska i policijom. Na tom području smo po prvi put proveli socioekonomsku analizu nezakonitog lova, a rezultate analize očekujemo u 2022. Prošlu godinu obilježila je i iznimno uspješna akcija s čuvarima prirode iz Javne ustanove Međimurska priroda i Javne ustanove Varaždinske županije, s kojima smo uklonili 7 nezakonitih objekata za krivolov ptica močvarica na hidroakumulaciji Dubrava. Za iste smo saznali od našeg člana te još jednom zahvaljujemo na ovoj vrijednoj dojavi! Prošle smo jeseni uključili i volontere u suzbijanje krivolova prepelice te smo razvili mrežu od tridesetak volontera koji su zorno

Monitoring krivolova na Naretvi
foto: BIOM

Uklanjanje ilegalnog objekta za krivolov ptica
foto: BIOM

pratili krivolov u svome kraju. Hvala im na hrabrosti i volji! U cilju informiranja javnosti o nezakonitom lovu prepelica proveli smo i našu prvu radijsku kampanju. U našem radu na suzbijanju nezakonitog lova surađujemo i s lovcima, a u 2021. godini na tu temu imali smo sastanke s lovcima na području delte Neretve i Zadarske županije.

U 2021. radili smo i na suzbijanju nezakonitog trovanja otrovnim mamcima, čija su kolateralna žrtva često i ptice. U našem radu razgovarali smo sa stočarima i poljoprivrednicima u Sinju te komunicirali s brojnim državnim institucijama. Zagovarali smo donošenje jedinstvenog protokola za postupanje u slučajevima trovanja, a naš rad će se nastaviti i u 2022. godini. Imali smo prilike sudjelovati na Wildlife Crime Academy, prestižnoj edukaciji o suzbijanju trovanja u Španjolskoj. Bavili smo se i suzbijanjem trovanja ptica olovom. Naime, u Hrvatskoj je zabrana korištenja olovne sačme u močvarnim staništima nastupila još 2013. godine. Na žalost, prema našim saznanjima, zabrana postoji samo na papiru. Prošle smo godine istražili tržište te zaključili kako bezolovna sačma u Hrvatskoj nije zastupljena niti u jednoj od 23

specijalizirane trgovine diljem Hrvatske. Zabrinjavajuće je da otkad je zabrana na snazi, inspekcije nisu imale niti jedno postupanje protiv korisnika zabranjene olovne sačme na močvarnim staništima. Kroz naš rad na suzbijanju slučajnog ulova morskih ptica želimo osvijestiti i potaknuti poboljšanje i redovito prikupljanje podataka o ovoj prijetnji, putem ribarskih očevidnika te ovlaštenih znanstvenih promatrača. Naime, do sada u Hrvatskoj nije prijavljen niti jedan slučaj prilova morskih ptica! U 2021. godini razgovarali smo s ribarima o ovoj temi te za njih organizirali edukacije i radionice. Organizirali smo i edukacije za djecu, studente i javnost. Zagovarali smo temu razumijevanja i rješavanja slučajnog ulova i na EU razini kroz podršku EU parlamentarcima prilikom izglasavanja pojedinih uredbi. Kao jedan od uspjeha u 2021. godini istaknuli bismo kako je Biom primljen u Odbor za praćenje provedbe Programa za ribarstvo i akvakulturu pri Ministarstvu poljoprivrede za period 2021. - 2027. godine. Na taj način pokušat ćemo utjecati na financiranje unutar ovog Programa te usmjeriti rad i na rješavanje problema slučajnog ulova. Prošle smo godine pratili elektrokciju ptica na dalekovodima na Cre-

Morski vranac (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*) nenamjerno ulovljen u ribolovni alat
foto: Filip Bukša

su. Novost je da smo u naš rad na ovoj aktivnosti uključili volontere, što će se nastaviti i u 2022. godini. S ciljem suzbijanja kolizije na dalekovodima facilitirali smo izradu smjernica za procjenu utjecaja dalekovoda na ptice s relevantnim dionicima. Potpisali smo i sporazum o suradnji s HOPS-om, operatorom prijenosnog sustava u Republici Hrvatskoj, te ćemo kroz zajednički rad pokušati suzbiti ovu prijetnju

za ptice. Što se tiče kolizije ptica s vjetroelektranama, kontinuirano zagovaramo poboljšanje sustava procjena utjecaja zahvata na okoliš. Prošle smo godine i facilitirali izradu smjernica za procjenu utjecaja vjetroelektrana na ptice, kroz suradnju s relevantnim dionicima. Za kraj, svi vi možete biti dio promjene. Ukoliko uočite nezakonitu radnju protiv prirode, molimo vas da kontaktirate policiju na 112!

Program za očuvanje sisavaca i borbu s invazivnim stranim sisavcima

Tijekom 2021. godine program za očuvanje sisavaca i borbu s invazivnim stranim sisavcima nastavio je raditi na dva ključna projekta LIFE Lynx projekt i Zajedno za sredozemnu medvjedicu koji se planiraju provoditi kontinuirano do 2024. godine. Iako je korona otežavala direktnu komunikaciju s dionicima pa tako i provedbu samih projektnih aktivnosti, s već naučenim vještinama korištenja online alata uspjeli smo ostati povezani te nastaviti suradnje. Tijekom 2021. godine u sklopu LIFE Lynx projekta ispušten je ris Emil na području Parka prirode Velebit. Osim toga, nastavilo se kontinuirano praćenje risa Alojzija koji je ispušten 2020. godine na području NP Paklenica. Fokus praćenja Alojzija je na dokazivanju

uspješnog razmnožavanja. Kako su tijekom 2021. godine fotozatkama zabilježeni u više navrata mladunci na samom teritoriju Alojzija, nadamo se da će i 2022. godine DNK uzorci potvrditi sumnje o pozitivnom ishodu Alojzijeveg dolaska u Hrvatsku. Projekt Zajedno za sredozemnu medvjedicu tijekom 2021. godine završio je prvu fazu te je tijekom 2021. godine, uz osvježenje projektnih aktivnosti ali u istom projektnom partnerstvu uspješno nastavljen i planiran sve do 2024. godine. Ove godine, u suradnji s udrugom Argonauta, proveli smo i akciju čišćenja podmorja na Murteru kako bismo i vlastitom voljom i željom za radom motivirali i druge da daju svoj doprinos u očuvanju morskog okoliša.

Ispuštanje risa Emila na području Parka prirode Velebit
foto: BIOM

Kako smo tijekom 2020. godine bili vrlo angažirani na terenu kroz aktivnosti kartiranja invazivnih stranih vrsta sisavaca (mungos, rakun i rakunopas) u Hrvatskoj, svoj doprinos izradi akcijskog plana za mungosa dali smo i kroz komentiranje samog plana putem esavjetovanja. Osim toga, svoj mali doprinos dali smo i u boljem poznavanju problematike

upravljanja populacijom divokoze kroz sudjelovanje na 3. međunarodnom simpoziju o divokozi. Kroz nadolazeću 2022. godinu fokus ovog programa će ostati na postojećim višegodišnjim projektima no cijeli tim se veseli i novim prilikama i izazovima te koristimo prilike za daljnji rad i razvoj naših znanja i vještina.

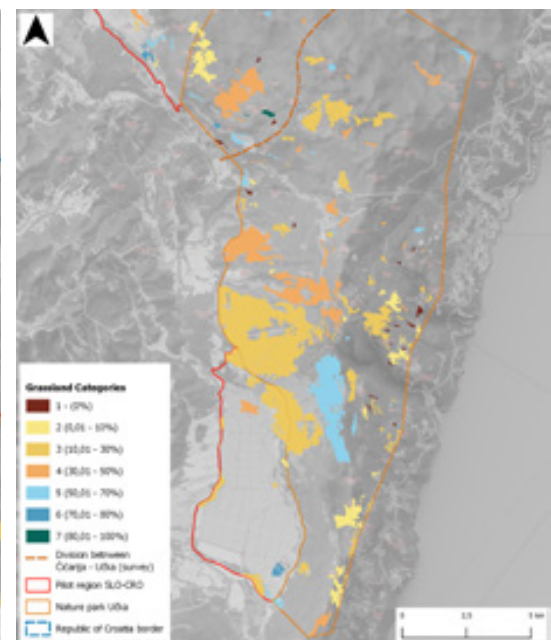
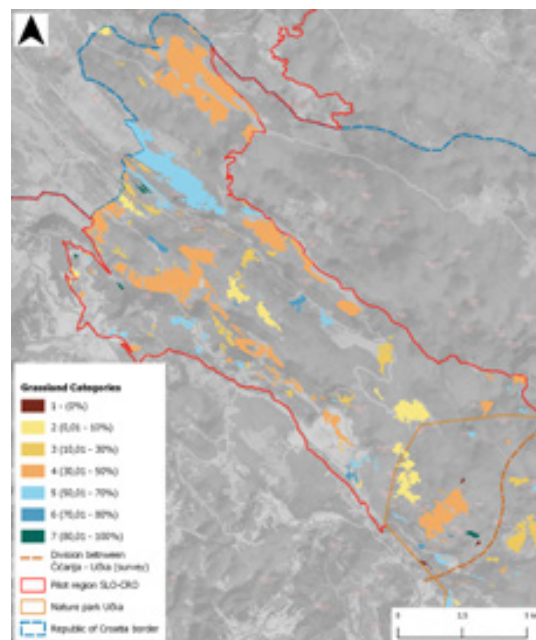
Program za staništa i botaniku

Što se programa za staništa i botaniku tiče, 2021. godina protekla je uglavnom u znaku projekta Dinara back to LIFE. Sezону smo otvorili u veljači provedbom pokusnog kontroliranog paljenja zaraslih travnjaka na području Vrdova, a ubrzo nakon toga krenuli smo s planiranjem edukativno-volonterskog kampa koji se održavao početkom rujna u Ježeviću podno Dinare u blizini Vrljke i u sklopu kojeg je očišćeno prvih gotovo 30 hektara zaraslih travnjaka. Kamp je bio vrlo uspješan te su studenti koji su u njemu sudjelovali iskazali zadovoljstvo svim aspektima organizacije i provedbe edukativnih i volonterskih aktivnosti kao i želju da nam se pridruže u sličnim aktivnostima i ubuduće. Prema kraju godine završavale su pripreme za potpisivanje ugovora sa stočarima koji će provoditi ispašu na projektnom području s ciljem testiranja održavanja travnjaka ko-

rištenjem miješanih stada. U sklopu projekta provodio se i monitoring indikatorskih vrsta ptica; čukavice, kratkoprste ševe i vrtne strnadice te se provodio monitoring pčela i skakavaca na projektnim travnjacima. Mjerili smo uspješnost restauracijskih aktivnosti i u botaničkome smislu kroz praćenje stanja šmrike i kršina.

Osim toga u sklopu projekta projektni partner Hrvatske šume d.o.o. obnovio je 6 bunara na području Vrdova, a Biom je organizirao volontersku akciju u listopadu u sklopu koje se obnovila i lokva Marunska bunarina. Tijekom godine predstavljeni su i rezultati istraživanja produktivnosti dinarskih pašnjaka koje je proveo projektni partner Agronomski fakultet iz Zagreba.

Provodile su se i brojne druge aktivnosti poput edukacija u školama, okruglih stolova, sastanaka

s lokalnim dionicima vezano uz njihove probleme i potrebe vezane uz stočarstvo i pčelarstvo. Tijekom godine organizirana je i putujuća izložba te je projekt predstavljen na Kamičak etno festivalu u čemu je glavnu riječ imao projektni partner LAG Cetinska krajina.

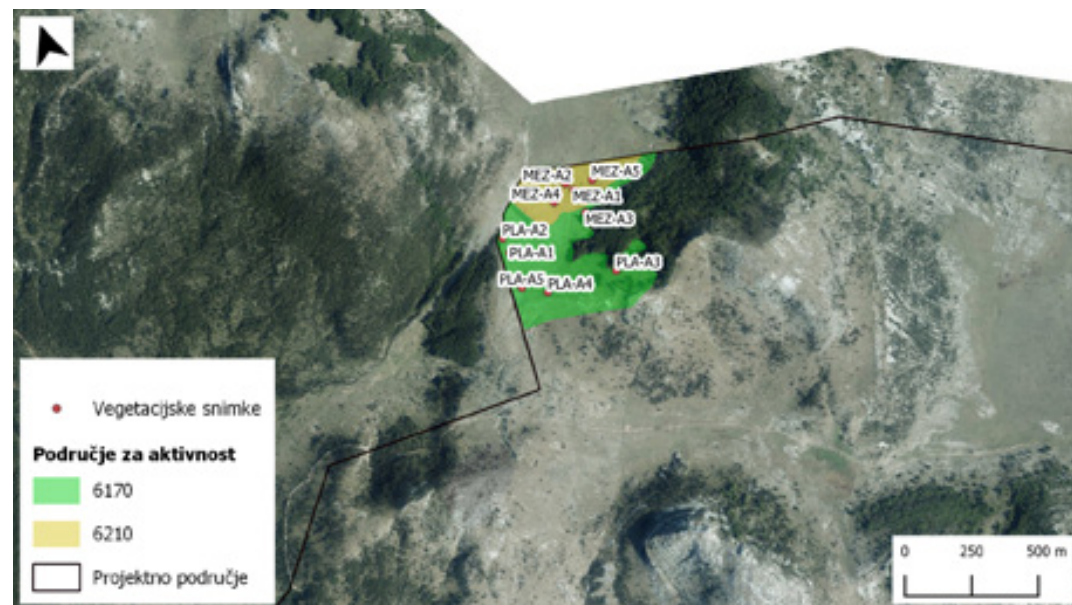
Intenzivno smo se bavili i zagovaranjem prvenstveno u području usklađivanja propisa i zakona koji se odnose na travnjake i njihovo korištenje te smo provodili istraživanje institucionalnog upravljanja travnjacima.

Da sve ne bi ostalo samo na Dinari, radili smo i praćenje stanja odbačenih Natura 2000 staništa na području PP Vransko jezero i Jasen gdje smo se ponovo bavili suhim i vlažnim travnjacima, povremenim lokvama te sastojinama *Juniperus-a*. Ove smo godine po prvi puta ostvarili suradnju i s relativno mladom Javnom ustanovom za zaštitu i očuvanje prirode na području Ličko-senjske županije gdje smo provodili monitoring livadnog procjepka (*Chouardia litardierei*) i nerazgranjenog srpca (*Serratula lycopifolia*). Pratili smo stanje eumediteranskih travnjaka odnosno njihovu obnovu na otoku Lokrumu gdje smo prije nekoliko

godina napravili istraživanje i dali preporuke za unaprjeđivanje zaštite ovog na Lokrumu rijetkog staništa. Ove je godine počelo i istraživanje nedovoljno poznatih biljnih vrsta i stanišnih tipova te je Biom radio na istraživanju dviju nedovoljno poznatih vrsta biljaka, dinarskog rošca (*Cerastium dinaricum*) i skopolijeve gušarke (*Arabis scopoliana*), planinskih vrsta koje smo istraživali na području parkova prirode Učka i Dinara, a istraživanja će se nastaviti i u 2022. kada na red dolaze još neke slabo poznate vrste i staništa.

Krajem godine prijavili smo projekt vezan uz restauraciju lokvi i bunara na području parkova prirode Dinara, Biokovo i Učka te nacionalnog parka Sjeverni Velebit te se nadamo da ćemo dobiti priliku za njegovu provedbu jer se time dodatno osnažuju napori za održavanje travnjaka ispašom u suradnji sa stočarima kojima je na krškom području upravo nedostupnost vode često ograničavajući faktor za ispašu stoke u nekim udaljenijim predjelima.

Za kraj valja napomenuti kako ni u 2022. neće manjkati zanimljivih aktivnosti koje će se provoditi u sklopu programa za staništa i botaniku.

Program za zaštićena područja

Kao udruga želimo doprinijeti povećanju kvalitete upravljanja zaštićenim područjima s obzirom da su zaštićena područja jedan od najučinkovitijih mehanizama za očuvanje vrsta i staništa.

U 2021. godini smo kroz projekt Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja “Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000” u partnerstvu s Udrugom Sunce i Safege d.o.o. i u suradnji s javnim ustanovama za upravljanje zaštićenim područjima izrađivali planove upravljanja za područja ekološke mreže i zaštićena područja. S JU Nacionalni park Krka radimo na dva velika plana upravljanja – jedan za nacionalni park i njegovo šire područje a drugi, zajedno s JU Priroda Šibensko-kninske županije za ptice na području Krke i okolnog platoa te dva značajna krajobraza. S JU More i krš radimo na planu upravljanja za kanjon rijeke Cetine, dok s JU Park

prirode Biokovo radimo na planu upravljanja za ptice područja Biokova i Rilića, za Podbiokovlje te za Biokovski botanički vrt Kotišina. Pod vodstvom Udruge Sunce surađujemo i s JU za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije na izradi plana upravljanja za ptice na području Srednjedalmatinski otoci i Pelješac. Pripremili smo strukture procesa planiranja upravljanja, dok su javne ustanove izradile opise područja i evaluirale trenutno stanje. Nacionalni park Krka je evaluirao i provedbu svog desetogodišnjeg plana upravljanja. U 2021. smo za potrebe izrade planova upravljanja održali čak 20 radionica.

Nakon proglašenja Parka prirode Dinara u 2021., započeli smo izradu plana upravljanja za Park prirode Dinara i povezana područja ekološke mreže, koja uključuju i rijeku Cetinu.

Program za zagovaranje

Cilj nam je i unaprijediti propise, postupke i prakse vezane za zaštitu prirode jer oni omogućavaju okvir za dobro upravljanje i transparentan rad javne uprave.

U 2021. smo pratili donošenje i sudjelovali u brojnim procesima donošenja zakonodavnih i strateških dokumenata. Na EU razini smo komentirali direktive na temu obnovljivih izvora, okolišnog kriminala i morske strategije te programe vezane uz prikupljanje podataka iz ribarstva, krivolov, sezonu razmnožavanje ptica te trovanje olovom. Na nacionalnoj razini smo komentirali ključni dokument za financiranje ekološke mreže Natura 2000 – Prioritetni akcijski okvir, zatim plan upravljanja mungosom, a i doprinijeli smo izvještaju Pučke pravobraniteljice te nacionalnom izvještaju za migratorne vrste (AEWA). Sudjelovali smo u komentiranju brojnih podzakonskih akata

– o staništima, čuvarima prirode, štetama od ptica, obalnim mrežama potegačama te pravilnike za Plitvička jezera i Telašćicu. Također smo se bavili javnim savjetovanjima vezanim uz financiranje udruga. Sudjelovali smo u Nacionalnoj konferenciji o otvorenim podacima. Prilikom ostvarenja prava na pristup informacijama naišli smo na dubinsko nerazumijevanje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, koje nam nije omogućilo umnožavanje dokumentacije iz predmeta koji se tiču okolišnih postupaka. Dapače, tražili su nas da dokažemo svoj pravni interes, što je odavno riješeno Arhuškom konvencijom za čiju provedbu u Hrvatskoj je, da apsurd bude veći, nadležno isto to ministarstvo. Provodili smo brojne zagovaračke aktivnosti i kampanje – EU smo se u suradnji s BirdLifeom obraćali na temu Zajedničke poljoprivrede

Izrada plana upravljanja
foto: BIOM

Park prirode Dinara
foto: BIOM

politike, Strategije šumarstva i Uredbe o kontroli ribarstva. Nacionalno smo zagovarali teme zabrane korištenja olovne sačme i smanjenja korištenja pesticida.

Podržali smo brojne međunarodne i nacionalne apele na temu krizne financijske pomoći u Hrvatskoj, te na temu očuvanja ptica i močvara na Sredozemlju.

Program za edukaciju, volontere i članove

U Programu za edukaciju, volontere i članove 2021. je godina obilježena mnogim uspjesima.

Pred samim smo završetkom našeg dosad najopsežnijeg edukativnog projekta, Gradski prozori u prirodu, u sklopu kojeg smo ove godine 22 puta poveli građane u otkrivanje ptičjeg svijeta Maksimira i Savice, svjedočili noćnom divljem životu Maksimira tijekom 5 wildlife tura te educirali 685 učenika 8 zagrebačkih osnovnih škola o uslugama ekosustava i invazivnim stranim vrstama. Poslali smo najmlađe u potragu za piljcima i lastavicama u sklopu projekta Spring Alive te nagradili brojne crteže ovih ptičjih vijesnika proljeća. Djeci Opuzena, Zadra, okolice Vranskog jezera, Sinja i Kijeva smo kroz igre i radionice predstavili važnost močvarnih staništa, raznoli-

kost oprašivača dinarskog područja te problematiku prilova morskih ptica u ribolovne alate. S djecom iz Velike Pisanice brinuli smo za lokalnu bioraznolikost izradom kućica i hranilica za ptice te hotela za kukce. Osmislili smo edukativan program u obliku igre igranja uloga na temu problematike krivolova te omogućili 50 članova i volontera da se užive u kompleksnost borbe protiv ilegalnog ubijanja ptica. O prepoznavanju ptica educirali smo 30 ljubitelja prirode s područja Vranskog jezera i Neretve, a sa sličnim aktivnostima nastavljamo i u 2022. godini na području Međimurja.

U 2021. godini nastavili smo provoditi već dobro uhodane volonterske aktivnosti, a uz to uspješno smo pokrenuli i nekoliko novih volonterskih akcija. Na kraju godine možemo

pohvaliti 238 zainteresiranih volontera za posvećivanje čak 11 759 volonterskih sati borbi za očuvanje prirode u Hrvatskoj. Godinu smo odmah započeli u velikom stilu. Pridružili smo se zimskom prebrojavanju ptica vodarica, najvećoj svjetskoj akciji građanske znanosti. Istovremeno smo prebrojavali zimujuće male ušare u kontinentalnim predjelima, a vrlo brzo pokrenuli smo i monitoring sova ušara tijekom kojeg su volonteri prikupljali podatke o rasprostranjenosti i gniježđenju ove vrste. Proljeće je ponovno bilo vrijeme prebrojavanja kolonija gačaca koje smo ovaj put uz pomoć Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode prebrojavali po čitavoj kontinentalnoj Hrvatskoj. U ljeto smo krenuli s novim volonterskim programom monitoringa elektrokuacije kako bismo pratili broj ptica koje stradavaju na dalekovodnim stupovima, a nastavili smo s tradicionalnim praćenjem jesenske migracije ptica na ornitološkom kampu Učka, tijekom kojeg je održan i bogat edukativan program od 21 predavanja i radionice. Sezону kampova nastavili smo organizacijom prvog edukativno-volonterskog kampa na Dinari na kojem su posvećeni studenti prirodoslovnih i srodnih usmjerenja obnavljali di-

narske travnjake i učili o upravljanju zaštićenim područjima. Ljeto smo priveli kraju praćenjem mogućih znakova krivolova na različitim lokacijama po Hrvatskoj. Ovu godinu bogatu raznovrsnim volonterskim programima priveli smo kraju akcijama čišćenja podmorja na Murteru te Zelenom čistkom na Neretvi. Volontiranje u zaštićenim područjima diljem Hrvatske svake godine privuče velik broj stranih volontera. Ovdje svakako valja istaknuti strane volontere koji nam dolaze unutar programa Europskih snaga solidarnosti. U lipnju je svoj jednogodišnji dugoročni projekt „Fly away with me“ završila volonterka iz Poljske, a između siječnja i studenog s nama su bila četiri volontera iz Rusije, Portugala, Belgije i Španjolske. Oni su unutar svog projekta „Birds of a feather flock together“ radili na očuvanju ugroženih ptica lastovskog arhipelaga i zaštiti bjeloglavih supova na Cresu te doprinosili podizanju svijesti javnosti o potrebi očuvanja prirode u Parku prirode Učka i u Zagrebu. Unatoč stalnim promjenama i prilagodbama globalnoj pandemije uspjeli smo se uživo podružiti i s našim članovima, što nam je itekako važno. Zajedno smo proslavili 15. rođendan Bioma na pikniku u Mak-

simiru i proveli dva dana na izletu na Ornitološkom kampu Učka. Kraj godine obilježilo je pak prvo u nizu online druženje pod nazivom “Izvali se s Biomom”, tijekom kojeg smo pogledali film i diskutirali o problematici krivolova na Neretvi. Nadamo da će se ovakve zajedničke filmske večeri nastaviti i u budućnosti! Godinu smo tradicionalno završili godišnjom Skupštinom Bioma tijekom koje smo predstavili naš rad u 2021. i navijestili planove za 2022. godinu, a tijekom Skupštine su članovi mogli aktivno sudjelovati, a svojim glasom i odlučivati o našim planovima. Veseli nas realizacija novih aktivnosti za članove u nadolazećoj godini, ali i prilike za više druženja i učenja uživo!

Mogli bismo reći da je 2021. godinu u Biomu obilježilo i upuštanje u novi vid prikupljanja sredstava – putem donacija od individualnih donatora. Želja nam je na ovaj način osigurati nenamjenska sredstava za naš rad, koja će nam pomoći da brzo reagiramo na goruće i aktualne probleme u zaštiti prirode. Cijele godine marljivo smo učili i pripremali se da bismo krajem godine pokrenuli prvu Biomovu donacijsku kampanju pod nazivom “Spasimo gnijezda ispod lastovskih zvijezda”. Tijekom kampanje prikupljali smo sredstva koja će nam pomoći u zaštiti gnijezda i ptica kaukala i gregule na Lastovu. Zahvalni smo svim našim donatorima koji podržavaju naš rad i pomažu nam da ostvarimo svoje ciljeve u očuvanju ptica i prirode!

Program komunikacija

Program komunikacija u 2021. godini, s ciljem povećanja vidljivosti udruge Biom u široj javnosti, kontinuirano je komunicirao aktivnosti iz svih programa udruge, putem izrade i plasiranja priopćenja za javnost u medijima i organiziranja medijskog praćenja aktivnosti, pravećenog odgovaranja na medijske upite, te dijeljenja informacija putem društvenih mreža i web stranice Bioma. Pored toga, redovito smo odgovarali na upite građana koji su pristizali putem svih komunikacijskih kanala udruge, radili na povećanju svijesti i uključivanju javnosti u pitanja zaštite prirode, te komunicirali stavove BirdLife International u Hrvatskoj. Od tema koje smo diseminirali u široj javnosti izdajamo izbor za Pticu godine, C.E.M.P. povukao tužbu za naknadu štete protiv Bioma, uklanjanje krivolovnih čeka, ugrožavanje strogo zaštićenih vrsta

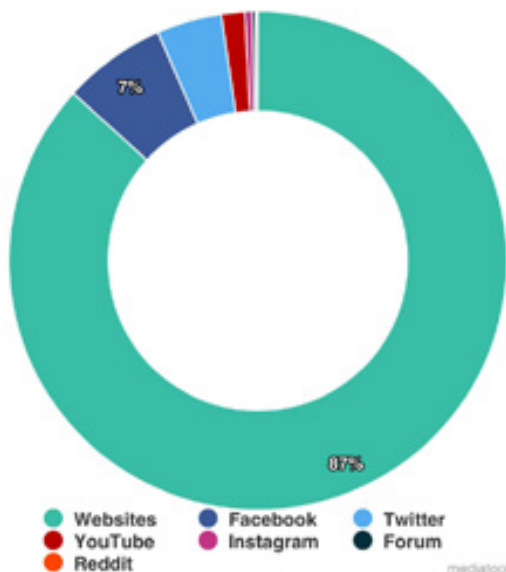
ptica na šaranskim ribnjacima, trening prepoznavanja ptica, obilježavanje Svjetskog dana ptica selica i Međunarodnog dana bioraznolikosti, manjkav pristup sudjelovanju javnosti u pitanjima zaštite okoliša, postavljanje GPS odašiljača na mladog surog orla u Istri, devastacija uvale Vruja u mreži zaštićenih područja Natura2000, te edukacija hrvatskih forenzičara za rješavanje zločina protiv divljih životinja u sklopu Wildlife Crime Academy. Najčitanija objava u medijima bila je posvećena boravku ćelavog ibisa u Hrvatskoj, koja je privukla više od 71.000 čitatelja na portalu Index.hr. Udruga Biom u 2021. godini spomenuta je u 738 objava na news portalima, odnosno 851 objava na portalima i društvenim mrežama, a te je objave sveukupno pročitale više od 1,5 milijuna ljudi, prema podacima servisa Mediatoolkit. U protekloj godini udruga Biom

The screenshot shows a news article on the Index.hr website. The main headline is "Iznimno rijetka ptica sletjela u Hrvatsku, Nijemci poslali upozorenje". Below the headline is a photograph of a black vulture (Ćelavog ibisa) in a grassy field. To the right of the image is a sidebar with a list of other news items under the heading "NAJNOVIJE". Below the main image is a caption: "NA GROBNIČKO polje pokraj Rijeke sletjela je rijetka ptica sjeverni ćelav ibis, koja je u Hrvatskoj izumrla u 18. stoljeću."

All sources
01.01.2021 - 31.12.2021

LEGENDA

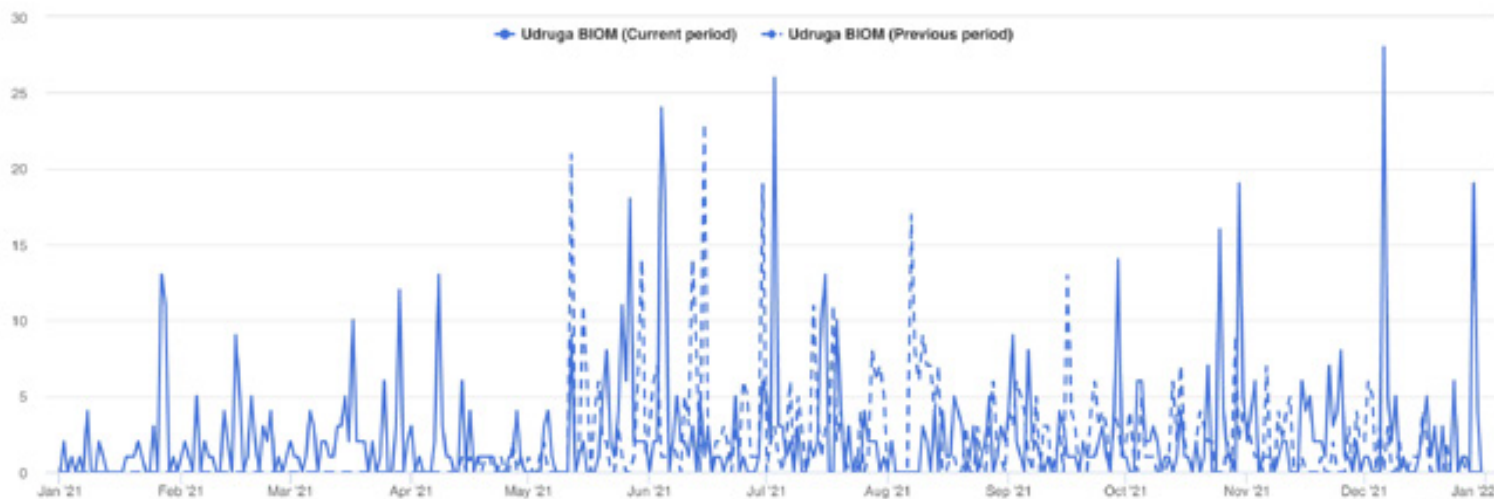

obilježila je 15. obljetnicu, što je između ostalog popraćeno intervjuom u Jutarnjem listu, te je u sklopu obilježavanja Dana Europe Predstavništvo Europske komisije u Hrvatskoj uvrstilo Biom među udruge koje svojim djelovanjem i nesebičnim pomaganjem utjelovljuju neke od ključnih vrijednosti Europske unije. Također, udruga Biom je kao vodeći partner u projektu Dinara back to LIFE dobila prestižnu nagradu National Geographica Hrvatska "Žuti okvir" u kategoriji Iskorjenjivanje gladi i promoviranje održive poljoprivrede.

Značajni napori bili su usmjereni na provedbu antikrivolovne kampanje u sklopu projekta LIFE Against Bird Crime. Od 2. rujna do 6. rujna u sklopu kampanje emitirana je radijska poruka dva puta dnevno neposredno prije emisije vijesti na 44 lokalne radijske postaje u Hrvatskoj. Promovirane su aktivnosti Biomovih kampova (Učka, Dinara, Vransko jezero), pripremano je novo izdanje časopisa "Pogled u divljinu", rekonstruirana je web stranica mreže udruga Zeleni forum i kreirana web-stranica za zaprimanje donacija koja je služila u

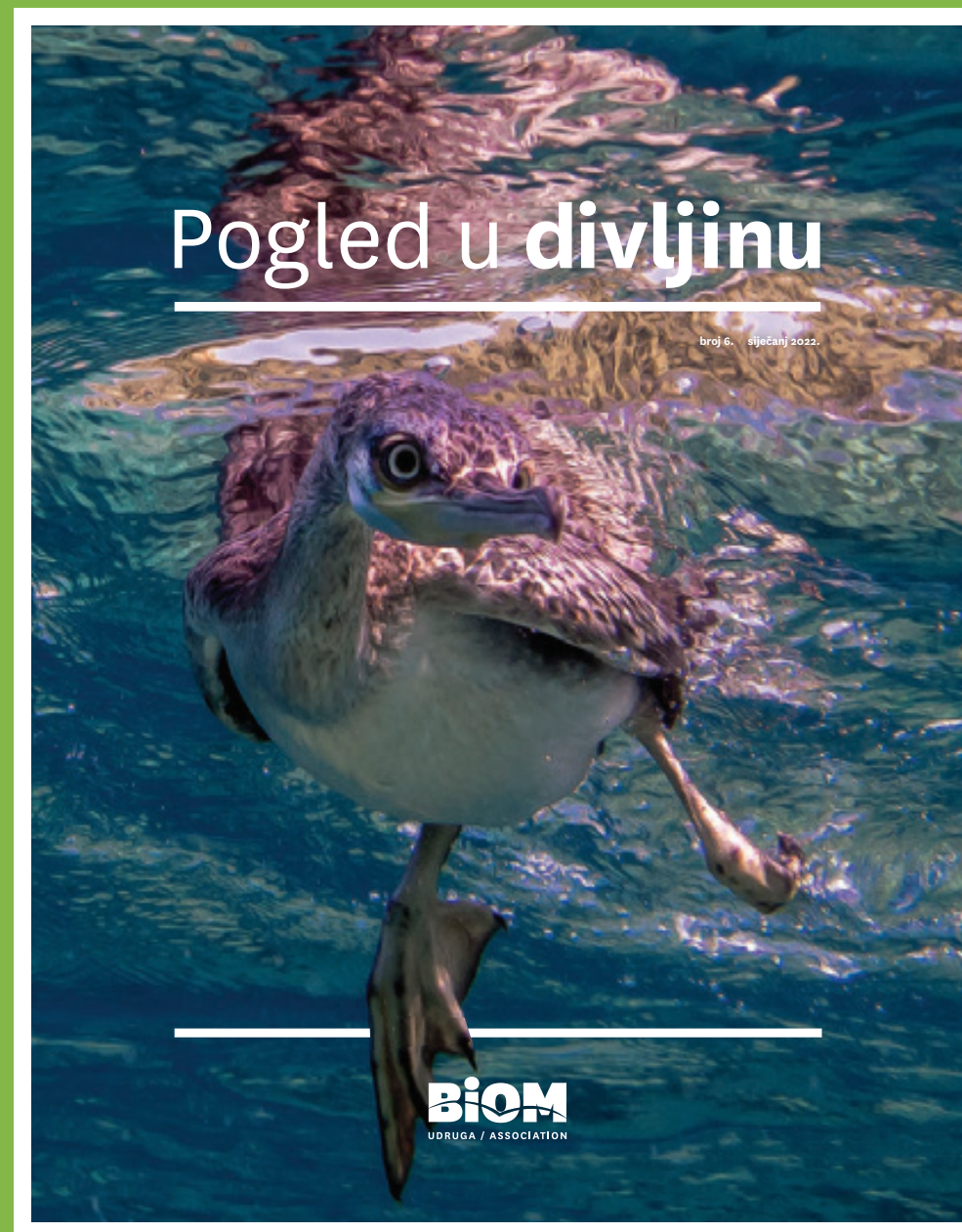
LEGENDA

Mentions over time
01.01.2021 - 31.12.2021

fundraising kampanji usmjerenoj na očuvanje morskih ptica. Tijekom trajanja kampanje komunikacijski tim bio je svakodnevno posvećen njenom promoviranju u medijima i na društvenim mrežama. Noseća web stranica udruge tijekom godine poboljšana je izdvajanjem prostora za prikazivanje aktualnosti na naslovnici, te su aktivirani web kvizovi i foto-galerije.

Jedan od ponajvećih komunikacijskih izazova u 2021. bilo je komuniciranje aktivnosti kontroliranog paljenja zaraslih površina u sklopu projekta Dinara back to LIFE. Iako izvedena prema pravilima struke, ova aktivnost izazvala je negativne reakcije pojedinih lovaca. Na ovaj komunikacijski izazov odgovoreno je javno kroz detaljno objašnjenje ove aktivnosti, ali i izravno s dionicima kako bi se u neposrednoj komunikaciji otklonilo sve dvojbe. Na taj način smo do konca godine u lovcima dobili projektne suradnike.

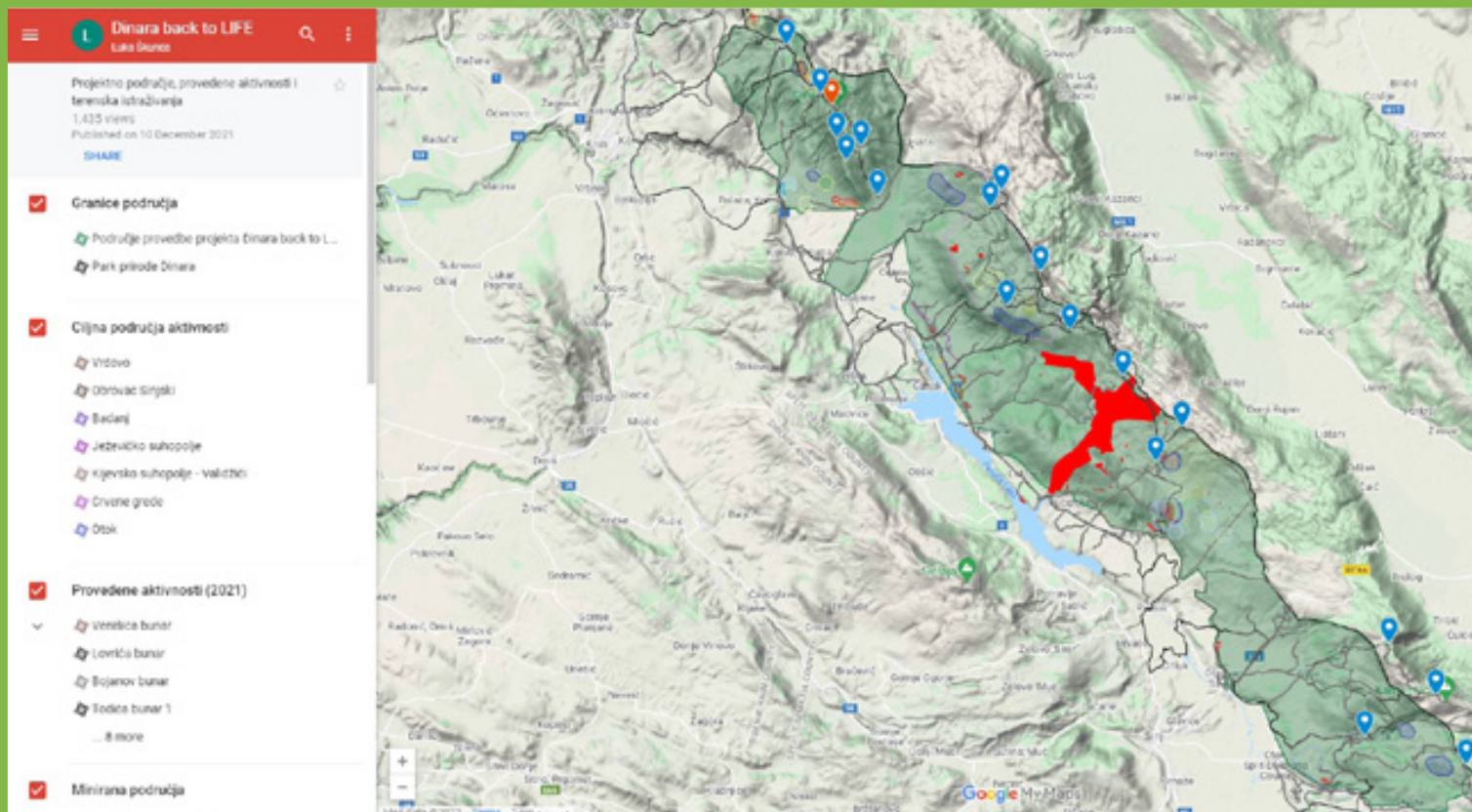

IT, analiza podataka

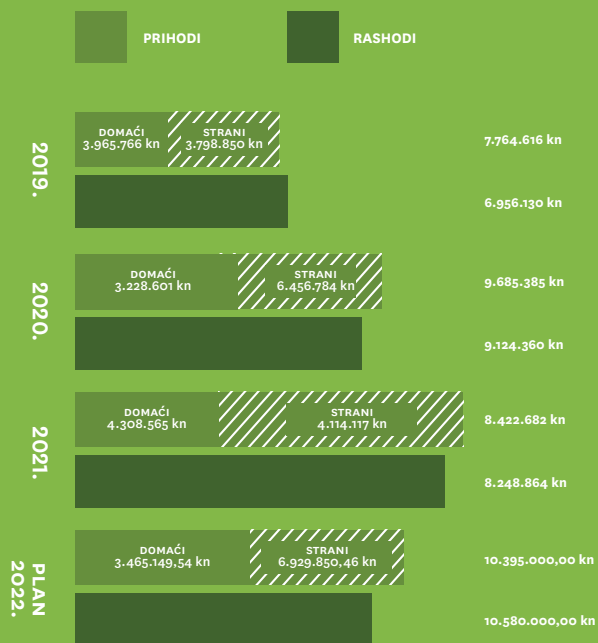
Pri našem IT odjelu obrađujemo sve prikupljene podatke, što je možda manje glamurozno od terenskog posla, ali nužno kako bismo od naših napora imali maksimalnu korist, kako bi izvukli zaključke i preporuke za sektor zaštite prirode, ali i kako bismo se uvjerali da naše konzervacijske aktivnosti postižu željeni učinak.

U 2021. godini dovršili smo našu analizu poljoprivredne mjere za očuvanje ptice kosac te dali preporuke za njeno poboljšanje. Također, nastavili smo s praćenjem stanja ptica poljoprivrednih staništa putem zajedničke indeks vrijednosti koju zovemo FBI (eng. Farmland Bird Index).

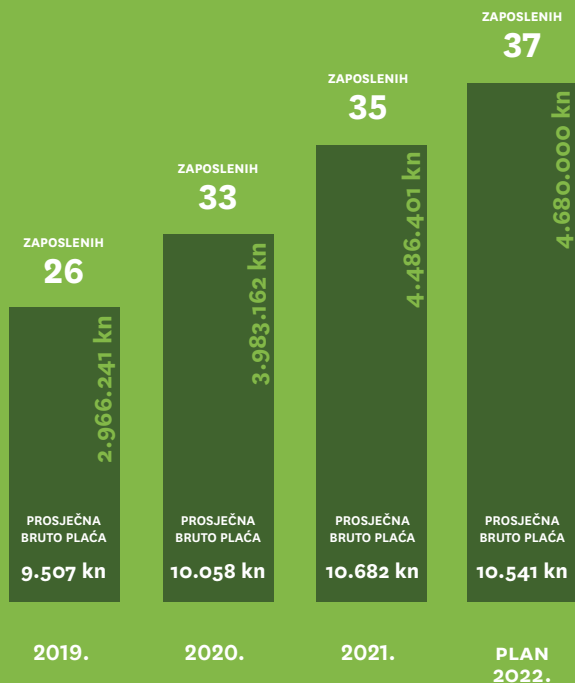
Prikupljene podatke o kretanju cjevonosnica obradili smo kako bi iduće godine mogli dati preporuku za poboljšanje morskih područja ekološke mreže. Na Dinari smo analizirali učinak naših aktivnosti restauracije otvorenih staništa, ali i izradili interaktivnu kartu projektnih aktivnosti i sadržaja zanimljivih za javnost (planinarske staze, OPG-i...). U sklopu interreg projekta Dinalp Connect s projektnim partnerima smo sudjelovali u izradi prostornog modela ekološke povezanosti.

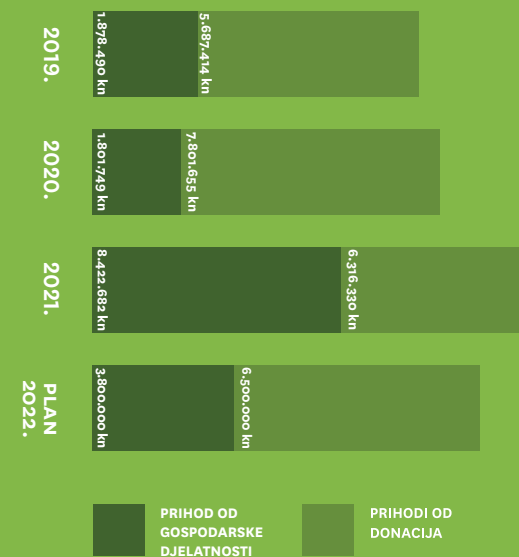
UKUPNI PRIHODI I RASHODI

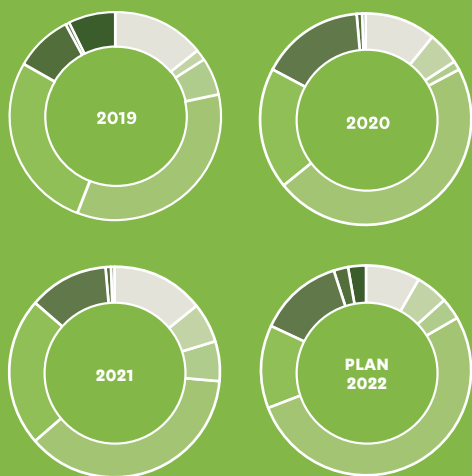
RASHODI ZA ZAPOSLENE

GOSPODARSKA DJELATNOST I DONACIJE

STRUKTURA RASHODA

ČLANSTVO I ČLANARINE

2019.
 10 960 KN
 PRIKUPLJENO ČLANARINA
 162
 PLAĆENIH ČLANARINA
 466
 UKUPAN BROJ ČLANOVA

2020.
 10 303 KN
 PRIKUPLJENO ČLANARINA
 148
 PLAĆENIH ČLANARINA
 309
 UKUPAN BROJ ČLANOVA

2021.
 9 843 KN
 PRIKUPLJENO ČLANARINA
 164
 PLAĆENIH ČLANARINA
 220
 UKUPAN BROJ ČLANOVA

PLAN 2022.
 20 000 KN
 PRIKUPLJENO ČLANARINA
 350
 PLAĆENIH ČLANARINA
 440
 UKUPAN BROJ ČLANOVA

ČLANSTVA U DRUGIM ORGANIZIJAMA

DONATORI

PARTNERI I SURADNICI

BiOM
UDRUGA / ASSOCIATION

SJEDIŠTE UDRUGE
Čazmanska 2, 10 000 Zagreb
01/5515324
info@biom.hr

PODRUČNI URED SINJ
Matića ulica 12, 21 230 Sinj
021/274946
info@biom.hr

IBAN HR4724020061101060150 (ERSTE)
IBAN: HR9123400091110249630 (PBZ)
OIB: 02969783432

www.biom.hr
facebook.com/biom.hr
instagram.com/udruga_biom
twitter.com/biomHr